

Forum for Psykologer i Kommunen

www.fpkf.no

Fremme av verdighet og inkludering i barnehage og skole var et av temaene ved årets Storefjell seminar

De siste årene har det vært økende fokus på inkludering og mobbing på mange nivåer i samfunnet. Vi har fått prøvd skolens håndtering av mobbing i rettsapparatet. Vi har politisk engasjement med Djupedalsutvalgets NOU "Å høre til", og til sist og ikke minst i form av alt arbeidet som skjer i den enkelte skole og klasse. Likevel viser ikke tallene for mobbing og krenkelser særlig nedgang ifølge tallene fra Elevundersøkelsen som gjøres årlig ved alle skoler i dette landet.

Betyr dette at det er umulig å gjøre noe med det eller hva?

Tove Flack som er universitetslektor på lærings-senteret UIS var invitert til Storefjell 6-8 juni for å snakke om dette og jeg var der for å lære mer.

Hun forteller oss at det nytter å bekjempe mobbing, men vi må gjøre det ordentlig og systematisk, og vi må starte tidlig. Det betyr i barnehagen.

Hun tar til ordet for å begynne arbeidet med inkludering og identifisering av sårbare barn alt i barnehagen. Og med sårbare barn mener hun både potensielle mobbere og potensielle ofre. I barnehagen har ikke det krenkende samspillet som kan bli til et mobbemønster ennå satt seg mener Flack derfor kaller hun det heller begynnende mobbeatferd. Tar vi tak i atferden på et tidlig tidspunkt er det lettere å endre den over i bedre former.

Mitt inntrykk er at mobbebegrepet så langt ikke

har fått fotfeste i barnehagen kanskje fordi mobbing krever en planmessighet man ikke tenker så små barn har ennå. Da kan begynnende mobbeatferd være mer treffende fordi det føles mer riktig og samtidig peker på alvorret i hva dette kan føre til. Dette tror jeg kan øke de voksenes motivasjon for å ta tak.

Tove Flack legger mye vekt på avdekking. Hun har utviklet en metode eller verktøy som kalles Innblikk. Gjennom dette skal man få oversikt over samspill, kommunikasjon og maktforhold i klassen. Det er viktig å få vite hva som faktisk skjer. Denne baserer seg på å skaffe seg oversikt i det sosiale livet blant elevene gjennom bruk av intervju og observasjoner.

Ved mistanke om at mobbing skjer skal man intervjuer en hel gruppe av elever både de som antas å være direkte involvert og noen som står utenfor. Det må påregnes en skoletime pr. elev og det er viktig at elevene som har vært inne til

intervju ikke snakker med de som ikke har vært til intervju. Derfor kreves det planlegging og involvering av flere enn bare kontaktlærer dersom det skal gjøres ordentlig. Videre bør man observere i ulike situasjoner med flere voksne involvert. Det er viktig å komme så tett på at man får med seg hva som faktisk skjer i dialogen og til sist man må lage plan for hva man skal se etter. Jeg tenker at metoden er omfattende og man kan forstå at lærere og skoler vegrer seg for å sette i gang med så mye. De pålegges jo stadig mer arbeid. På den andre siden har vi nå etter hvert fått så mye dokumentasjon på hvor skadelig mobbing er at dersom det er noe som virker må det tas i bruk!! Noe vi åpenbart ikke gjør siden mobbetallene er relativt stabile. Her tenker jeg PPT kan ha en viktig rolle i å være pådriver og vaktbikkje om skolens handlingsplikt ved mistanke om mobbing og i forhold til hvordan man kan jobbe med disse sakene. Jeg tror mye av den litt unnvikende rollen lærere og skoleledelse kan ha i disse sakene dels handler om manglende tro på et det er mulig å gjøre noe, dels manglende kunnskap om hva man kan gjøre.

En annen side ved denne metoden som er bra er at den løfter ansvaret bort fra kontaktlærers skuldre alene. Her er det åpenbart at rektor må organisere og involvere flere ansatte. Mobbing og tilhørighet er et vi ansvar som alle må jobbe med. Dette blir også fremhevet i dommene vi har fått vedrørende mobbing. Det er skole-systemets samlede innsats mot mobbing som blir vurdert og ikke enkeltpersoners unnlattelses-synder. Dette involverer også PP-tjenesten. Tove Flack har en ujålete og enkel form. Hun bruker mye tid på å gi oss innlevelse og setter opp praktiske situasjoner hvor hun spiller sine faste rollefigurer Yvonne, Renate og Johanne. Hun passer Storefjell seminarens ånd godt i den forstand hun lar oss dvele ved det som blir sagt og ikke haster på eller dynger oss ned med modeller, teori og fakta. Hun er verdt å høre på og jeg tenker hun har et budskap og en metode som vi i PP-tjenesten bør vite om og bør hjelpe skolene i å bruke. Utenforskap og mobbing handler i ytterste konsekvens om liv og død.

Ole-Petter Eidjar